

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.489/2019/6.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Kónya István, a tanács elnöke
Dr. Soós László, előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2019. december 4.

Az ügy tárgya: hivatali vesztegetés elfogadásának büntette és más bűncselekmény

Terhelt: volt rendőr százados, címzetes őrnagy I. rendű

Első fok: Győri Törvényszék Katonai Tanácsa, Kb.II.22/2016/25., ítélet,
tárgyalás, 2017. június 22.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, 6.Kbf.83/2017/21., ítélet,
nyilvános ülés, 2018. április 4.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A hivatali vesztegetés elfogadásának büntette és más bűncselekmény miatt a volt rendőr százados címzetes őrnagy I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv Győri Törvényszék Katonai Tanácsa Kb.II.22/2016/25. számú ítéletét, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.83/2017/21. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Győri Törvényszék Katonai Tanácsa a 2017. június 22. napján kihirdetett Kb.II.22/2016/25. számú ítéletével a volt rendőr százados címzetes őrnagy I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki

hivatali vesztegetés elfogadásának büntetében [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés aa) pont] és hivatali visszaélés büntetében [Btk. 305. § c) pont], ezért öt halmazati büntetésül négy év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és négy év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Vele szemben 300.000 forint erejéig vagyonekhozást is elrendelt.

- [2] A kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsa a 2018. április 4. napján meghozott 6.Kbf.83/2017/21. számú ítéletével az elsőfokú határozatot az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta, a szabadságvesztés büntetés és a közügyektől eltiltás tartamát három évre enyhítette, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

II.

- [3] A jogerős határozatok ellen a terhelt védője terjesztett elő a Be. 648. § a) pontjára - valójában a 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára és b) pont ba) alpontjára - hivatkozva felülvizsgálati indítványt.
- [4] Indokai szerint az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapították meg a terhelt bűnösségét a hivatali vesztegetés elfogadása büntette mellett halmazatban a hivatali visszaélés büntetében is. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet I. és II. tényállási pontjában leírt cselekmények egymással nem halmazatban állnak, mivel a két cselekmény elválaszthatatlan összefüggésben van egymással, az I. tényállási pontban írt cselekmény a II. pont szerinti cselekvőség rész-, illetve eszközcselekménye.
- [5] Hivatkozott arra, hogy a hivatali visszaélés büntetével más hivatali bűncselekmények a specialitás viszonyában állnak, ha az elkövető cselekvősége más hivatali bűncselekmény tényállásába is beleillik, akkor azt, és nem a hivatali visszaélést kell megállapítani, így a halmazat csak látszólagos. Ezért, ha az eljáró bíróságok a terhelt bűnösségét a hivatali vesztegetés elfogadása büntetében megállapították, e mellett, halmazatban a hivatali visszaélés büntetének megállapítására már nem kerülhetett volna sor.
- [6] Érvelése szerint ezért a bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapították meg a terhelt bűnösségét a hivatali visszaélés büntetében, és ebből következően törvénysértő a halmazati büntetés kiszabása is, melynek során a két évtől tizenegy évig terjedő szabadságvesztést mint a halmazati büntetés tartamát vették alapul.
- [7] Véleménye szerint ezért a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát a két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztési tételkeret alapulvételével kell kiszabni, a kiszabott börtönbüntetés tartamának enyhítése indokolt.
- [8] Ezért indítványozta, hogy a Kúria mellőzze az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítását a hivatali visszaélés büntetében, a kiszabott szabadságvesztést pedig a bűnhalmazatra utalás mellőzésével jelentős mértékben csökkentse.
- [9] Indítványozta továbbá, hogy a Kúria a jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtását a felülvizsgálati eljárás befejezéséig szakítsa félbe.
- [10] A Legfőbb Ügyészség a BF.586/2019/2. számú, a Be. 657. § (2) bekezdése alapján tett nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak.
- [11] Álláspontja szerint a terhelt a hivatali visszaélést és a hivatali vesztegetés elfogadását térben és időben elkülönülten valósította meg, azok alaki halmazata kizárt. Utalt arra, hogy a két cselekmény elkövetése között több mint egy év telt el. Az eljáró bíróságok törvényesen állapították meg a terhelt bűnösségét az egymással valóságos anyagi halmazatban lévő cselekményekben, így törvényes a halmazati büntetesként kiszabott szabadságvesztés tartama is.
- [12] Ezért indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt, és a megtámadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.
- [13] A Legfőbb Ügyészség átiratára a védő írásban észrevételt tett, melyben lényegében a felülvizsgálati indítványában írtakat tartotta fenn.

- [14] A felülvizsgálati indítvány elbírálására a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulást tűzött ki, melyen a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítvánnyal érintett terhelt tekintetében, és az indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül; emellett a 659. § (6) bekezdése alapján vizsgálta a 649. § (2) bekezdésében meghatározott esetleges eljárási szabálysértéseket is, illet azonban nem észlelt.

III.

- [15] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [16] A Be. 649. § (1) bekezdése a) pont aa) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét, az (1) bekezdés b) pont ba) alpont szerint pedig akkor, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.
- [17] Az irányadó tényállás lényege szerint 2012. január 23. napján a hivatásos rendőrtisztként szolgálatot teljesítő I. rendű terheltnek lopott autóalkatrészek hollétére irányuló ellenőrzést kellett végrehajtania az ügy II. rendű terheltje által működtetett autóalkatrész kereskedésben. Az I. rendű terhelt az ellenőrzésről előzetesen értesítette a II. rendű terheltet.
- [18] 2013. április 29. napján az I. rendű terheltnek újabb ellenőrzést kellett végrehajtania a II. rendű terhelt telephelyén, melynek során több, nemzetközi körözés alatt álló autóalkatrészt talált, azonban azok lefoglalása iránt nem intézkedett, hanem kezdeményezte, hogy a II. rendű terhelt fizessen neki 300.000 forintot az intézkedés elmaradásáért.
- [19] Nem sértettek törvényt az eljáró bíróságok, amikor az I. rendű terhelt bűnösségét a hivatali vesztegetés elfogadásának büntette mellett hivatali visszaélés büntetében is megállapították.
- [20] A Btk. 6. § (1) bekezdése szerint bűnhalmazat az, ha az elkövető egy vagy több cselekménye több bűncselekményt valósít meg, és azokat egy eljárásban bírálják el.
- [21] A valóságos heterogén anyagi halmazat azt jelenti, hogy az elkövető több különböző cselekménye több bűncselekményt valósított meg. A jelen ügyben is erről van szó. A védő érvelésével szemben nem lehet rész-cselekményként vagy eszköz-cselekményként értékelni a vesztegetés elfogadásához képest a terhelt azon magatartását, miszerint a vesztegetési pénz kérése előtt több mint egy évvel a hivatali kötelességét megszegve közölte a II. rendű terhelttel, milyen körözés alatt álló tárgyakat kell keresnie nála.
- [22] A védő által hivatkozott önálló rész-cselekmény többszörös közreműködést jelent ugyanabban a bűncselekményben, az eszköz-cselekmény pedig szükségszerű kapcsolatot jelent a cél-cselekménnyel. Jelen ügyben egyik sem állapítható meg. A 2012 januárjában elkövetett hivatali visszaélés önálló, és a hivatalos személyek pártatlan, törvényes hivatali eljárásához fűződő érdeket mint jogtárgyat sértette, amely az időbeli elkülönülésre figyelemmel nem tekinthető a 2013 áprilisában elkövetett vesztegetési cselekmény büntetlen rész-cselekményének, és az irányadó tényállás alapján a két cselekmény között nincs szükségszerű kapcsolat sem. A hivatali visszaélés bűncselekménye csak annyiban célzatos, amennyiben az elkövető a hivatali helyzetével azért él vissza, hogy - jelen ügyben - jogtalan előnyt biztosítson, ezen túlmenően azonban közömbös, hogy a jogtalan előny okozása milyen további célzattal történik.
- [23] A hivatali vesztegetés elfogadása büntetettének minősített esetét az irányadó tényállás szerint az I. rendű terhelt azt kihasználva követte el, hogy a II. rendű terhelt üzleti kapcsolata megromlott az I. rendű terhelt barátjával. Ennek a cselekménynek nem tekinthető szükségszerű eszköz-cselekményeként az, hogy több mint egy évvel korábban figyelmeztette az I. rendű terhelt a II. rendű terheltet a várható ellenőrzésre.
- [24] Az ügyben elbíralt cselekmények nem vonhatók a látszólagos halmazat körébe azért sem, mert két külön rendőrségi eljárás keretében történtek. A 2012. január 23. napján elkövetett hivatali

visszaélést a terhelt a 04010/330/2012.ált. számra iktatott ügyben, a 2013. április 29. napján elkövetett hivatali vesztegetés elfogadását pedig a 0400011/3083/2013.ált. számú ügyben valósította meg. Két elkülönült hivatalos eljárás érdekei sérültek tehát a terhelt két különböző cselekményével.

- [25] A felülvizsgálati indítvány által hivatkozott specialitás elve nem a valóságos anyagi halmazat esetére, hanem az alaki halmazatra vonatkozik: arra az esetre, amikor a cselekmény csupán látszólag merít ki két (vagy több) törvényi tényállást. Jelen ügyben azonban nem egy cselekmény valósult meg, hanem kettő.
- [26] Emellett kétségtelen, hogy mind a két bűncselekmény sérti a hivatalos szervek tárgyilagos, szabályszerű működéséhez fűződő társadalmi érdeket. A hivatali vesztegetés elfogadása azonban ezzel együtt, de ezen felül védi a közélet tisztaságához és ennek keretében a hivatalos szervek és személyek elfogulatlan és befolyástól mentes működéséhez fűződő társadalmi érdeket is. A törvény e bűncselekményeket a Btk. Különös Részében eltérő Fejezetekben helyezte el. A Btk. ezzel kifejezésre juttatta, hogy önálló büntetőjogi oltalmat igénylő - és legalább részben - eltérő jogi tárgyakat sértenek. Ebből kiindulva minden olyan esetben, amikor az elkövető különböző cselekményei eltérő jogvédte érdekeket sértenek, a bűnhalmazat megállapításának van helye (BH 2008.236.).
- [27] A fentiek miatt alaptalan a felülvizsgálati indítványnak a kiszabott büntetést támadó része is. Az eljáró bíróságok helyesen szabtak ki az I. rendű terhelttel szemben halmazati büntetést, törvényes annak neme és mértéke is. A Kúria egyébként megjegyzi, hogy az anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány csak akkor terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével törvénysértő büntetést szabott ki. Kizárólag a kiszabott büntetés miatt tehát csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha az, illetve annak neme és mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik. Az ítéletábra által jogerősen kiszabott három év börtön és három év közügyektől eltiltás azonban még akkor sem volna törvénysértő, ha a felülvizsgálati indítványnak a bűnhalmazat hiányára épülő érvelése helyes volna. A Btk. 294. § (3) bekezdés a) pont aa) pontja szerint minősülő hivatali vesztegetés elfogadásának büntette ugyanis két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ekként a kiszabott büntetés az alsó határhoz közelít.
- [28] Ekként a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a Győri Törvényszék Katonai Tanácsa, illetve a Fővárosi Ítéletábra Katonai Tanácsa határozatát a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta. Így nem volt indokolt a megkezdett szabadságvesztés büntetés félbeszakítása sem.

IV.

- [29] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 653. § (1) bekezdésére figyelemmel a 458. § (3) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a 650. § (1) bekezdés b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az ugyanazon jogosult által ismételt elöterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt elöterjesztett indítványt indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. december 4.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
BÉ